

ALGIS UŽDAVINYS

(1962 04 26 – 2010 07 25)

On July 25, 2010, passed away Algis Uždavinys a Habilitated Doctor of humanities, a professor of Arts Faculty and head of the Kaunas Department of Humanities of Vilnius Arts Academy. He was talented Lithuanian philosopher, inquisitive researcher of culture, and subtle art critic. From the very beginning of *Logos* magazine renewal in 1990, he was a prolific contributor of high quality articles concerning various problems of the mentioned research fields. His death is the great bereavement to the intellectual community of Lithuania.

2010 metų liepos 25 dieną netekome Algio Uždavinio, talentingo Lietuvos filosofo, kultūrologo, menotyrininko, orientalistu, humanitarinių mokslų habilituoto daktaro, VDA Kauno dailės fakulteto profesoriaus, Humanitarinių mokslų katedros vedėjo. Algis nuo pat pirmojo atkurto *Logos* žurnalo numerio negailėdamas jėgų įsijungė į jo veiklą: rašė straipsnius, dalyvavo akademiniuose renginiuose. Algio Uždavinio mirtis – skaudi netektis visai Lietuvos intelektualų bendruomenei.

SKAUSMINGOS MINTYS APIE PROFESORIŲ ALGĮ UŽDAVINĮ

Artimiau pažinoję žinomą kultūrologą, lyginamųjų civilizacijų studijų specialistą, filosofą, menotyrininką, dailės kritiką, orientalistą Algį Uždavinį kolegos, draugai tik dabar atsitokėjo ir pradėjo suvokti, kad jo iškeliavimas Amžinybėn yra milžiniška netektis Lietuvos kultūrai ir mokslui. Greta panašios svarbos Gintaro Beresnevičiaus ir Sigito Gedos asmenybių, tai vienas skaudžiausių XXI a. pradžios mūsų praradimų. Jis išėjo jaunas, kupinas kūrybinių sumanymų, tuomet, kai po daugelio nepriteklių metų pasaulis su savo galimybėmis pagaliau prieš jį tarsi atsivėrė: galėjo keliauti į norimas konferencijas, dėstyti įvairių žemynų universitetuose, leisti knygas prestižinėse užsienio leidyklose. Kas galėjo pagalvoti, kad skaisčią liepos 25 dieną mus ištiks tokia netektis... Vienintelė paguoda yra tai, kad A. Uždavinys

iškeliavo Anapilin toje žemėje, prie švariausio Lietuvos upėtakinio upelio Skroblaus, kurį labiausiai mylėjo. Algiui būdingas iš gimtosios Dzūkijos miškų, upių, ežerų atsineštas švarumas, tikrumas, taurus kuklumas ir paprastumas. Jis labai mylėjo Lietuvą ir tai įrodinėjo ne žodžiais, o darbais...

Per šiuos 30 taip greitai praslinkusių metų iš skaisčiomis akimis spindinčio atla paširdžio Dzūkijos jaunuolio A. Uždavinys virto pasaulinio lygio mokslininku, reprezentuojančiu Lietuvą įvairiuose pasaulio kraštuose, vienu plačiausiai užsienyje cituojamų Lietuvos humanitarų. Jis atstovavo šaliai daugelyje solidžių tarptautinių konferencijų, dėstė įvairiuose Europos, JAV, Azijos ir Australijos universitetuose.

Jo studijų VDI pradžia buvo nušviesta proveržiu skaidrių kūrybinių galių. Jis turėjo fenomenalią atmintį, cituodavo ištisus Dostojevskio knygų puslapius. Tačiau būdamas maištingos prigimties dzūkas, jis nuolatos darė spontaniškus išpuolius, šokiruodamas ideologus. Sovietinio saugumo akiratin A. Uždavinys pirmą kartą pateko, kai būdamas moksleivis, iškėlė lietuvišką trispalvę virš traukinio „Druskininkai–Vilnius“, mokydamasis VDI, jis buvo saugumo persekiojamas dėl antisovietinės veiklos.

Lietuvos kultūroje A. Uždavinys buvo neįprastas mokslininkas, netelpantis į akademinės aplinkos profesoriaus rėmus. Tokių mokslininkų mūsų kultūrai labiausiai stinga. Jis buvo didis savo šalies patriotas ir kartu atviras pasauliui, laisvas nuo primityvių ideologinių, rasinių stereotipų, tiesiog pulsuojuantis, atrodo, neišsemiama savo kūrybingos natūros galia. Autentišką mąstymą ir knygų rašymą jis laikė savo egzistencinės būtinybės išraiška, tikėdamasis, kad ilgai jo mintys gyvens nepriklausomai nuo autoriaus.

A. Uždavinys buvo išskirtinio darbštumo, kupinas pažinimo aistros, plačių mokslinių interesų maksimalistas, kuris patyrė esminę idėjų ir požiūrių evoliuciją. Nesitenkindamas pasiektais rezultatais, jis nėrė į vis naujus pažinimo barus. Tai buvo nuolat tiesos ieškančio kūrėjo tipas, kurį domino įvairios humanistikos sritys: lyginamosios civilizacijų studijos, komparatyvistinė kultūrologija, islamo civilizacijos kultūros istorija, filosofija, estetika, menotyra, Lietuvos dailė, Platonas, neoplatonizmas, senoji Egipto ir Mesopotamijos kultūra, taip pat šiuolaikinių Vakarų moderni ir postmoderni kultūra, filosofija, menas ir daugybė kitų dalykų. Pasitelkdamas įvairias istorinės praeities apmąstymo formas, mokslininkas kėlė ir gvildeno aktualias, dabartyje spengiančias problemas.

A. Uždavinys yra daugybės mokslinių straipsnių, vertimų, recenzijų apie kultūrą ir daile, poezijos ir prozos kūrinių autorius. Filosofas parašė, sudarė ir išleido daug mokslinių monografijų, antologijų studijų, straipsnių lietuvių ir anglų kalbomis.

A. Uždavinio, neabejotinai vieno talentingiausių dabartinės lietuvių humanistikos atstovų, išėjimas – neišmatuojama netektis kultūros, mokslo ir meno pasauliui.

Ramybė Tau, mielas Mokiny ir Kolega, šviesos kupinas pats ir savo nenuolankia Tėvynės meilės kupina dvasia bei darbais nušviečiantis mus.

Prof. Antanas Andrijauskas